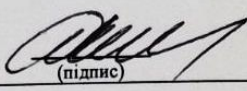


Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Факультет ветеринарної медицини
Кафедра внутрішніх хвороб, фармації та біохімії

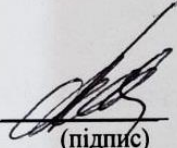
Робоча програма (силабус) освітнього компонента
Лікарські рослини
Обов'язковий

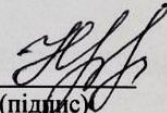
Спеціальність	211 «Ветеринарна медицина»
Освітня програма	«Ветеринарна медицина»
Рівень вищої освіти	другий (магістерський) рівень вищої освіти

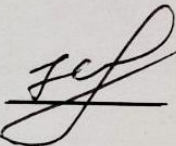
Розробник:  Олексій МУСІЄНКО, к.вет.н., доцент
(підпис) (прізвище, ініціали) (вчений ступінь та звання, посада)

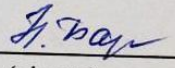
Розглянуто, схвалено та затверджено на засіданні кафедри внутрішніх хвороб, фармації та біохімії	протокол від 9 червня 2025 р № 17
	Завідувач кафедри <u></u> <u>Олександр НЕЧИПОРЕНКО</u> (підпис) (прізвище, ініціали)

Погоджено:

Гарант освітньої програми  Олександр ЧЕКАН
(підпис) (ПІБ)

Декан факультету,
де реалізується освітня програма  Людмила НАГОРНА
(підпис) (ПІБ)

Рецензія на робочу програму(додається) надана:  Оксана Шчур
(ПІБ)

Методист відділу якості освіти,
ліцензування та акредитації  Надія Бар
(підпис) (ПІБ)

Зареєстровано в електронній базі: дата: 02. 07. 2025 р.

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

1.	Назва ОК	Лікарські рослини		
2.	Факультет/кафедра	Ветеринарної медицини/ внутрішніх хвороб, фармації та біохімії		
3.	Статус ОК	Обов'язковий		
4.	Програма/Спеціальність (програми), складовою яких є ОК для	Ветеринарна медицина /211 Ветеринарна медицина		
5.	ОК може бути запропонований для	—		
6.	Семестр та тривалість вивчення	3 курс, 6 семестр, 15 тижнів		
7.	Кількість кредитів ЄКТС	4		
8.	Загальний обсяг годин та їх розподіл	Контактна робота(заняття)		Самостійна робота
		Лекційні 14	Лабораторні 16	90
9.	Мова навчання	Українська		
10.	Викладач/Координатор освітнього компонента	Мусієнко Олексій Володимирович		
11.1	Контактна інформація	моб. тел. +380674987086, e-mail- aleksey_musya@ukr.net		
11.	Загальний опис освітнього компонента	Освітній компонент «Лікарські рослини» охоплює основи біології, поширення найголовніших лікарських рослин у природних зонах України, наявність природних ресурсів лікарських рослин та їх раціональне використання; пошук нових, перспективних для застосування у ветеринарній медицині лікарських рослин; основні теоретичні положення та шляхи інтродукції лікарських рослин; особливості заготівлі і сушіння лікарської сировини, контроль якості сировини, зберігання сировини; отруйні та шкідливі рослини України, їх поширення і токсикологічне значення.		
12.	Мета освітнього компонента	Метою вивчення освітнього компоненту «Лікарські рослини» є ознайомлення студентів з різноманіттям дикорослих та культивованих представників флори України як лікарських препаратів природного походження та їх використання для лікування тварин при захворюваннях різної етіології.		
13.	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП	1. Освітній компонент базується на: іноземна і латинська мова, фізіологія, біохімія, ветеринарна фармакологія. 2. Освітній компонент є основою для акушерства і гінекології, розмноження тварин, паразитологія, внутрішніх хвороб тварин, спеціальна пропедевтика.		
14.	Політика академічної	Дотримання академічної доброчесності для здобувачів вищої освіти передбачає: самостійне виконання навчальних		

	добросовісності	завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання; посилання на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право; надання достовірної інформації про результати власної навчальної або наукової діяльності. Порушення академічної доброчесності при вивченні ОК «Лікарські рослини» вважаються: академічний плагіат, академічне шахрайство (списування, обман, видавання чимось виконаної роботи за власну), використання електронних пристроїв під час підсумкового контролю знань. За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності: Академічний плагіат – оцінка 0, повторне виконання завдання. Академічне шахрайство – анулювання отриманих балів; повторне проходження оцінювання повторне виконання несамотійно виконаної роботи; Використання електронних пристроїв під час підсумкового контролю знань – відсторонення від виконання роботи, оцінка 0, повторне проходження підсумкового контролю
15.	Ключові слова	лікарська сировина, діючі речовини, флавоноїди, , алкалоїди, глікозиди, ефірні олії, сапоніни https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=4687

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК: Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен...»	Програмні результати навчання, на досягнення яких спрямований ОК			Як оцінюється РНД
	ПРН 1	ПРН 5	ПРН 19	
ДРН 1. Розпізнавати у вегетаційному стані рослини основних фармакологічних груп (сечогінні, жовчогінні, в'яжучі, проносні, відхаркувальні тощо)	+	+		Тести множинного вибору Підготовка презентацій та доповідей за темою.
ДРН 2. Правильно заготовляти, консервувати та зберігати лікарську рослинну сировину			+	Усне опитування. Робота у лабораторії фармакології та токсикології
ДРН 3 Виготовляти лікарські форми з лікарської рослинної сировини	+		+	Усне опитування. Робота у лабораторії фармакології та токсикології
ДРН4. Використовувати знання ботанічної характеристики широко вживаних лікарських рослин, біологічно активних речовин, що містяться у рослинах та їх механізму біологічної дії для лікувально-профілактичних заходів у ветеринарній медицині	+	+	+	Симуляційні вправи Вирішення ситуаційних задач. Робота з тваринами Підготовка презентацій і доповідей

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМОПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу			Рекомендована література
	Аудиторна робота		Сам. роб.	
	Лк	Лаб. з.		
Тема 1. Загальний огляд рослинного світу, класифікація рослин. 1. Лікарська рослинна сировина і її характеристика. 2. Строки і правила збирання лікарських рослин. 2. Лікарська рослинна сировина, яку використовують для приготування лікарських форм. 3. Зберігання і контроль якості лікарської сировини.	2	-	10	1. Жарінов В.І., Остапенко А.І. Вирощування лікарських, ефіроолійних, пряносмакових рослин: Навч. посібник. – К.: Вища школа, 1994. – 234с. 2. Мойсієнко В.В. Лікарські рослини //Атлас. – 2012. – 397с. 3. Кархут В.В. Ліки навколо нас. – К.: Здоров'я, 1974. – 447с. 4. . Каталог раритетних рослин ботанічних садів і дендропарків України: довідковий посібник /кол. авт.; За ред. А.П. Лебеди. – Київ: Академперіодика, 2011. – 184 с. 5. Лікарські рослини. Значення, ботанічні і біологічні особливості, технологія вирощування, заготівля / В. В. Лихочвор, В. С. Борисюк, С. В. Дубковецький, Д. М. Онищук. – Львів: НВФ Українські технології, 2003. – 272 с.:іл.
Тема 2. Лікарські засоби рослинного походження, їх загальна характеристика.	2	2	10	1. Лікарські рослини. Значення, ботанічні і біологічні особливості,

Біологічно активні (діючі, хімічні) складники лікарських і отруйних рослин, їх характеристика. 1. Характеристика твердих і м'яких лікарських форм з рослинної сировини. 2. Ідентифікація різних видів лікарської рослинної сировини. 3. Шкідники лікарської сировини та їх визначення. 4. Особиста гігієна при заготівлі лікарських рослин та переробці сировини.				технологія вирощування, заготівля / В. В. Лихочвор, В. С. Борисюк, С. В. Дубковецький, Д. М. Онищук. – Львів: НВФ Українські технології, 2003. – 272 с.:іл. 2. Лікарські рослини: Енциклопедичний довідник /Відп. ред А. М. Гродзинський. – К.: Голов. ред. УРЕ, 1989. – 543 с. 3. Мойсієнко В. В. Лікарські рослини : альбом до виконання лаб.-практ. занять з дисципліни «Лікарські рослини». – Житомир, 2013. – 20 с.
Тема 3. Раціональна заготівля лікарської рослинної сировини та охорона дикорослої лікарської флори, її шляхи і напрямки. Червона книга України. 1. Характеристика рідких лікарських форм з рослинної сировини. Використання і способи застосування ліків рослинного походження. 2. Особливості застосування ліків рослинного походження тваринам. 1. Умови ефективної дії лікарських засобів рослинного походження.	2	2	10	1. Мойсієнко В. В. Лікарські рослини у ветеринарній медицині. Підручник. Житомир. Видав: ПП «Рута». 2020. 168 с., іл. 2. Мойсієнко В. В. Лікарські рослини : альбом до виконання лаб.-практ. занять з дисципліни «Лікарські рослини». – Житомир, 2013. – 20 с. 3. Локес. П.І. Лікарські рослини. Підручник / П.І. Локес, І.С. Постоєнко. Полтава : Довкілля.- К., 2010.- 264 с. 4. Лікарське рослинництво: Навч. посіб. / М. І. Бахмат, О. В. Квашук, В. Я. Хоміна, В. М. Комарніцький. – Кам'янець-Подільський: ПП «Медибори-2006», 2011. – 256 с.
Тема 4. Застосування лікарських засобів рослинного походження. 1. Застосування лікарських засобів рослинного походження при респіраторних захворюваннях у тварин. 2. Застосування лікарських	2	2	10	1. Носаль М.А., Носаль І.М. Лікарські рослини і способи їх застосування в народі (У 2-х книгах) Житомир.: Полісся, 1991. – 96 с. 2. Павленко Л.О. Цілющі скарби землі. – 2-е вид., доп. Київ: Наук. думка, 1988. – 144

засобів рослинного походження при хворобах печінки, гіпо- та авітамінозах. 3. Рослини та фітопрепарати, що мають відхаркувальну та протимікробну дію. 4. Рослини та фітопрепарати, що мають жарознижуючу та потогінну дію.				с., 3. Лікарське рослинництво: Навч. посіб. / М. І. Бахмат, О. В. Кващук, В. Я. Хоміна, В. М. Комарніцький. – Кам'янець-Подільський: ПП «Медибори-2006», 2011. – 256 с.
Тема 5. Застосування лікарських засобів рослинного походження. 1. Застосування лікарських засобів рослинного походження при порушенні функції травлення. 2. Застосування лікарських засобів рослинного походження в акушерсько-гінекологічній практиці. 3. Рослини та фітопрепарати, що мають протизапальну, протибродильну дію.	2	2	10	1. Носаль М.А., Носаль І.М. Лікарські рослини і способи їх застосування в народі (У 2-х книгах) Житомир.: Полісся, 1991. – 96 с. 2. Павленко Л.О. Цілющі скарби землі. – 2-е вид., доп. Київ: Наук. думка, 1988. – 144 с., 3. Лікарське рослинництво: Навч. посіб. / М. І. Бахмат, О. В. Кващук, В. Я. Хоміна, В. М. Комарніцький. – Кам'янець-Подільський: ПП «Медибори-2006», 2011. – 256 с.
Тема 6. Застосування лікарських засобів рослинного походження. 1. Застосування лікарських засобів рослинного походження при порушенні функції серцево-судинної та ураженні нервової системи. 2. Застосування лікарських засобів рослинного походження при травмах, хворобах шкіри, інших хірургічних процесах. 3. Рослини та фітопрепарати, що мають кардіотонічну дію. 4. Застосування лікарських засобів рослинного походження при ураженні нервової системи. 5. Рослини та фітопрепарати, що мають збуджуючу та пригнічуючу дію на ЦНС.	2	2	10	1. Носаль М.А., Носаль І.М. Лікарські рослини і способи їх застосування в народі (У 2-х книгах) Житомир.: Полісся, 1991. – 96 с. 2. Павленко Л.О. Цілющі скарби землі. – 2-е вид., доп. Київ: Наук. думка, 1988. – 144 с., 3. Лікарське рослинництво: Навч. посіб. / М. І. Бахмат, О. В. Кващук, В. Я. Хоміна, В. М. Комарніцький. – Кам'янець-Подільський: ПП «Медибори-2006», 2011. – 256 с.

Тема 7. Застосування лікарських засобів рослинного походження. 1. Застосування лікарських засобів рослинного походження при ураженні сечостатевої системи. 2. Застосування лікарських засобів рослинного походження, що мають антигельмінтну дію. 3. Застосування лікарських засобів рослинного походження, які мають інсектицидну, акарицидну та дезодоруючу дію. 4. Рослини та фітопрепарати, що мають сечогінну дію.	-	2	10	1. Мойсієнко В. В. Лікарські рослини у ветеринарній медицині. Підручник. Житомир. Видав: ПП «Рута». 2020. 168 с., іл. 2. Павленко Л.О. Цілющі скарби землі. – 2-е вид., доп. Київ: Наук. думка, 1988. – 144 с., 3. Лікарське рослинництво: Навч. посіб. / М. І. Бахмат, О. В. Кващук, В. Я. Хоміна, В. М. Комарніцький. – Кам'янець-Подільський: ПП «Медибори-2006», 2011. – 256 с.
Тема 8. Отруйні та шкідливі рослини флори України, їх поширення і токсикологічне значення. 1. Отруйні та шкідливі рослини, що містять алкалоїди, глікозиди, глікоалкалоїди, ефірні олії, пігменти, тіаміназу, оксалати, цукри. 2. Ознайомлення з основними принципами діагностики отруєнь тварин рослинами та проведення ботанічного і хіміко-токсикологічного аналізу корму. 3. Проведення контрольного огляду пасовищ перед початком пасовищного періоду.	2	2	10	1. Мойсієнко В. В. Лікарські рослини у ветеринарній медицині. Підручник. Житомир. Видав: ПП «Рута». 2020. 168 с., іл. 2. Павленко Л.О. Цілющі скарби землі. – 2-е вид., доп. Київ: Наук. думка, 1988. – 144 с., 3. Лікарське рослинництво: Навч. посіб. / М. І. Бахмат, О. В. Кващук, В. Я. Хоміна, В. М. Комарніцький. – Кам'янець-Подільський: ПП «Медибори-2006», 2011. – 256 с.
Тема 9. Класифікація отруйних рослин за їх токсичним впливом на системи і органи організму (за клінічними ознаками отруєнь). 1. Рослини, що мають токсикологічне значення. 2. Класифікація отруйних рослин за вмістом отруйних сполук.		2	10	1. Мойсієнко В. В. Лікарські рослини у ветеринарній медицині. Підручник. Житомир. Видав: ПП «Рута». 2020. 168 с., іл. 2. Павленко Л.О. Цілющі скарби землі. – 2-е вид., доп. Київ: Наук. думка, 1988. – 144 с., 3. Лікарське рослинництво:

3. Фактори, які впливають на інтенсивне накопичення отруйних речовин, залежність токсичного впливу рослин на організм тварин від виду, віку, статі, породи, годівлі, вгодованості та утримання і експлуатація.				Навч. посіб. / М. І. Бахмат, О. В. Кващук, В. Я. Хоміна, В. М. Комарніцький. – Кам'янець-Подільський: ПП «Медибори-2006», 2011. – 256 с.
Всього за 7 семестр	14	16	90	120

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем <u>під час аудиторних занять</u> , консультацій)	Кількість годин	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати <u>студент самостійно</u>)	Кількість годин
ДРН 1. Розпізнавати у вегетаційному стані рослини основних фармакологічних груп (сечогінні, жовчогінні, в'язучі, проносні, відхаркувальні тощо)	<i>Інформативна лекція</i> де студенти отримують готову інформацію, яку необхідно запам'ятати, <i>лекція візуалізація</i> - демонстраційні матеріали, форми наочності, які не лише доповнюють словесну інформацію, а й самі виступають носіями змістовної інформації. <i>Лекція-прес-конференція</i> де пропонується студентам письмово поставити викладачу запитання з теми, яка буде вивчатися. Протягом двох-трьох хвилин студенти формулюють запитання і передають їх викладачеві. Під час лекції викладач дає відповіді на запитання. Запитання	12	<i>Позааудиторна робота</i> – читання літератури за темою, перегляд роликів щодо використання лікарських рослин у ветеринарії. Тестування на платформі MOODLE Підготовка презентацій та доповідей за темою.	20

	студенти подають на початку теми для виявлення інтересів групи або потоку, їх установок, можливостей; в середині – для залучення студентів до вузлових моментів курсу і систематизації знань; у кінці – для визначення перспектив розвитку засвоєного змісту. <i>Практичні методи</i> – робота з рослинами. <i>Проблемні</i> – диспути за матеріалами лекції. Використання платформи MOODLE, ZOOM під час змішаної форми навчання.			
ДРН 2. Правильно заготовляти, консервувати та зберігати лікарську рослинну сировину	Ознайомлення з правилами заготівлі, консервування та зберігання лікарської рослинної сировини <i>Практичні методи</i> - проведення дослідження умов в яких ростуть лікарські рослини. Опанування техніки збору лікарських рослин. Використання платформи MOODLE, ZOOM під час змішаної форми навчання.	10	<i>Позааудиторна робота</i> – робота з літературними джерелами, методичними вказівками, перегляд відеороликів, складання плану обсягів заготівлі лікарської сировини.	16
ДРН 3 Виготовляти лікарські форми з	<i>Лекція візуалізація</i> - демонстраційні матеріали, форми наочності, які не лише доповнюють словесну	10	<i>Позааудиторна робота</i> – Підготовка матеріалів (рослинної лікарської сировини) для роботи в лабораторії.	16

лікарської рослинної сировини	інформацію, а й самі виступають носіями змістовної інформації. <i>Робота в лабораторії</i> фармакології і токсикології з лікарськими рослинами, де розбираються основні форми виготовлення лікарської форми з рослинної сировини. <i>Проблемні</i> – диспути за матеріалами лекції. Використання платформи MOODLE, ZOOM під час змішаної форми навчання.			
ДРН4. Використовува ти знання ботанічної характеристик и широко вживаних лікарських рослин, біологічно активних речовин, що містяться у рослинах та їх механізму біологічної дії для лікувально- профілактични х заходів у ветеринарній медицині	<i>Лекція візуалізація</i> - демонстраційні матеріали, форми наочності, які не лише доповнюють словесну інформацію, а й самі виступають носіями змістовної інформації. <i>Робота з тваринами</i> , де розбираються основні ланки патогенезу основні клінічні прояви внутрішніх хвороб тварин та пропонуються протоколи лікування і профілактики на основі лікарської рослинної сировини <i>Проблемні</i> – диспути щодо обраних протоколів лікування та профілактики. Використання платформи MOODLE,	12	<i>Позааудиторна робота</i> – Читання матеріалу щодо запропонованих тем. Перегляд матеріалів щодо використання лікарських рослин в якості лікувально- профілактичних засобів за хвороб тварин різної етіології. Розв'язання ситуаційних задач. Підготовка презентацій та доповідей за темою.	24

	ZOOM під час змішаної форми навчання.			
--	---------------------------------------	--	--	--

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1. Сумативне оцінювання

5.1.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено у 5 семестрі

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
1.	Усне опитування	20 балів/20%	До 15 тижня
2.	Симуляційні вправи. Вирішення ситуаційних завдань, складання протоколів	30 балів/30%	До 13 тижня
3.	Презентації з доповідями за темами	10 балів/10%	До 14 тижня
4.	Робота у лабораторії фармакології та токсикології	20 балів/20%	До 14 тижня
5.	Залік - Підсумкове тестування (тест множинного вибору)	20 балів/20%	15 тиждень

5.1.1. Критерії оцінювання у 5 семестрі

Компонент	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно
Усне опитування	<10 балів	11-15	15-19 балів	20 балів
	Вимоги щодо завдання не виконано	Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкриті, відсутній аналіз інших підходів до питання	Виконано усі вимоги завдання	Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано, креативність, вдумливість, запропоновано власне вирішення проблеми
Вирішення ситуаційних завдань, складання протоколів	<10 балів	11-20 балів	21-29 балів	30 балів
	Вимоги щодо завдання не виконано	Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або	Виконано усі вимоги завдання, розв'язані ситуаційне завдання	Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано, креативність, вдумливість, запропоновано

		недостатньо розкрити, відсутній аналіз інших підходів до питання	розв'язане повністю, протокол складений	власне вирішення проблеми
Підготовка презентацій та доповідей	<3 балів	4-6	7-8 балів	10 балів
	Вимоги щодо завдання не виконано	Презентація підготована, але доповідь не чітка, не логічна	Виконано усі вимоги завдання, доповідь та презентація відповідають поставленим вимогам	Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано, креативність, вдумливість, запропоновано власне вирішення проблеми
Робота у лабораторії фармакології та токсикології	<5 балів	5-10	11-14 балів	15 балів
	Вимоги щодо завдання не виконано	Більшість вимог виконано, але є незначні порушення методик	Завдання виконане вірно	Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано, креативність, вдумливість, запропоновано власне вирішення проблеми
Залік - Підсумкове тестування (тест множинного вибору)	<10 балів	10-15	16-19	20
	Менше 10 правильних відповідей	10-15 правильних відповідей	16-19 правильних відповідей	Всі правильні відповіді

5.2. 2. Формативне оцінювання у 5 семестрі:

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1.	Усний зворотний зв'язок від викладача під час роботи над ситуаційними задачами	10-15 хвилин в кінці кожної вивченої теми
2.	Зворотній зв'язок від студента під час роботи	Наступне заняття після вивчення нової теми
3.	Усний зворотній зв'язок від викладача та студентів після презентації самостійної роботи	5, 12 тиждень
4	Групове обговорення ситуаційних задач	Після вивчення нової теми
5	Експрес опитування з взаємоперевіркою студентів	6, 14 тиждень

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

Базова

1. Мойсієнко В. В. Лікарські рослини у ветеринарній медицині. Підручник. Житомир. Видав: ПП «Рута». 2020. 168 с., іл.
2. Мойсієнко В.В., Павлюк Н.В. Лікарські та отруйні рослини. Навч. посібник. – Житомир, 1999. – 163 с.
3. Жарінов В.І., Остапенко А.І. Вирощування лікарських, ефіроолійних, пряносмакових рослин: Навч. посібник. – К.: Вища школа, 1994. – 234с.
4. Мойсієнко В.В. Лікарські рослини //Атлас. – 2012. – 397с.
5. Кархут В.В. Ліки навколо нас. – К.: Здоров'я, 1974. – 447с.
6. Носаль М.А., Носаль І.М. Лікарські рослини і способи їх застосування в народі (У 2-х книгах) Житомир.: Полісся, 1991. – 96 с.
7. Павленко Л.О. Цілющі скарби землі. – 2-е вид., доп. Київ: Наук. думка, 1988. – 144 с.,
8. Каталог декоративних трав'янистих рослин ботанічних садів і дендропарків України: Довідниковий посібник / За ред. С. П. Машковської. – Київ, 2015. – 282 с. (електронне видання).
9. Каталог лікарських рослин ботанічних садів і дендропарків України: Довідковий посібник / Джуренко Н.І., Лебеда А.П., ... [Мойсієнко В.В та ін.]; За ред.. А. П. Лебеди. – Київ: Академперіодика, 2009. – 160 с.

10. Каталог раритетних рослин ботанічних садів і дендропарків України: довідковий посібник /кол. авт.; За ред. А.П. Лебеди. – Київ: Академперіодика, 2011. – 184 с.
11. Лікарське рослинництво: Навч. посіб. / М. І. Бахмат, О. В. Квашук, В. Я. Хоміна, В. М. Комарніцький. – Кам'янець-Подільський: ПП «Медибори-2006», 2011. – 256 с.
12. Лікарські рослини. Значення, ботанічні і біологічні особливості, технологія вирощування, заготівля / В. В. Лихочвор, В. С. Борисюк, С. В. Дубковецький, Д. М. Онищук. – Львів: НВФ Українські технології, 2003. – 272 с.:іл.
13. Лікарські рослини: Енциклопедичний довідник /Відп. ред А. М. Гродзинський. – К.: Голов. ред. УРЕ, 1989. – 543 с.
14. Локес. П.І. Лікарські рослини. Підручник / П.І. Локес, І.С. Постоєнко. Полтава : Довкілля.- К., 2010.- 264 с.
15. Мойсієнко В. В. Лікарські рослини : альбом до виконання лаб.-практ. занять з дисципліни «Лікарські рослини». – Житомир, 2013. – 20 с.
16. Мойсієнко В. В. Лікарські рослини : атлас. – Житомир, 2015. – 400 с., іл.
17. Мойсієнко В. В. Технологія вирощування багаторічних лікарських рослин. Навч. посібник. – Житомир, 2017. – 111 с.

Допоміжна

1. Мазуркевич А.Й. Патофізіологія тварин / Мазуркевич А.Й., Тарасевич В.Л., Ключі Дж. – К.: Вища школа, 2000. –352 с.
2. Мартин М. Руководство по электрокардиологии мелких домашних животных / Мартин М.; пер. с англ. Суворов О.В.; под ред. Зориной А.И. – Москва: ООО «АКВАРИУМ ПРИНТ», 2005. – 144 с.
3. Методичні вказівки щодо використання біохімічних досліджень біологічного матеріалу у державних лабораторіях ветеринарної медицини при діагностиці захворювань інфекційної патології / Ю.М. Новожицька, Д.П. Кучерюк, О.В. Голубець; Мін. агр. політики України, Держ. деп. вет.

мед. України. – Київ, 2000. – 85 с.

4. Антоненко П.П. Профілактичне застосування препарату природного походження «Фітопанку» в тваринництві. Метод. реком. / П.П.Антоненко .- Дніпропетровськ : ІМА- прес 2008.- 20 с.

5. Антоненко П.П.Застосування препаратів природного походження «Фітохолу» і «Гастроциду» для профілактики незаразних хвороб тварин і птиці. . Метод. реком. / П.П.Антоненко .- Дніпропетровськ : ІМА- прес 2008.- 20 с.

6. Методы ветеринарной клинической лабораторной диагностики: справочник / [Кондрахин И.П, Архипов А.В., Левченко В.И. и др.]; под ред. проф. И.П. Кондрахина. – Москва: Колос, 2004. – 520 с.

7. Синдроми найбільш поширених внутрішніх незаразних хвороб тварин. Методичні вказівки / [Цвіліховський М.І., Судаков М.О., Чумаченко В.Ю. та ін.]. – К., 2000. – 32 с.

Методичне забезпечення

1. Методичні вказівки що до самостійної роботи з дисципліни «ПП.13 Лікарські рослини» для студентів напрямку підготовки 6. 11010101 Ветеринарна медицина денної форми навчання ОКР «бакалавр» [Шкромада О.І., Улько Л.Г.] – Суми, 2015. – С. 30.

2. Методичні вказівки що до лабораторних занять з дисципліни «ПП.13 Лікарські рослини» для студентів напрямку підготовки 6. 11010101 Ветеринарна медицина денної форми навчання ОКР «бакалавр» [Шкромада О.І., Улько Л.Г.] – Суми, 2015. – С. 32.

3. Курс лекцій з дисципліни «ПП.13 Лікарські рослини» для студентів напрямку підготовки 6. 11010101 Ветеринарна медицина денної форми навчання ОКР «бакалавр» [Шкромада О.І., Улько Л.Г.] – Суми, 2015. – С. 32.

4. Антоненко П.П.Застосування препаратів природного походження «Фітохолу» і «Гастроциду» для профілактики незаразних хвороб тварин і птиці. . Метод. реком. / П.П.Антоненко. - Дніпропетровськ : ІМА- прес 2008.- 20 с.

Рецензія на Робочу програму (силабус)

Параметр, за яким оцінюється робоча програма (силабус) освітнього компонента гарантом або членом проєктної групи	Так	Ні	Коментар
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають НРК			
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають передбаченим ПРН (для обов'язкових ОК)			
Результати навчання за освітнім компонентом дають можливість виміряти та оцінити рівень їх досягнення			

Член проєктної групи ОП _____

Параметр, за яким оцінюється робоча програма (силабус) освітнього компонента викладачем відповідної кафедри	Так	Ні	Коментар
Загальна інформація про освітній компонент є достатньою			
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають НРК			
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) дають можливість виміряти та оцінити рівень їх досягнення			
Результати навчання (ДРН) стосуються компетентностей студентів, а не змісту дисципліни (містять знання, уміння, навички, а не теми навчальної програми дисципліни)			
Зміст ОК сформовано відповідно до структурно-логічної схеми			
Навчальна активність (методи викладання та навчання) дає змогу студентам досягти очікуваних результатів навчання (ДРН)			
Освітній компонент передбачає навчання через дослідження, що є доцільним та достатнім для відповідного рівня вищої освіти			
Стратегія оцінювання в межах освітнього компонента відповідає політиці Університету/факультету			
Передбачені методи оцінювання дозволяють оцінити ступінь досягнення результатів навчання за освітнім компонентом			
Навантаження студентів є адекватним обсягу освітнього компонента			
Рекомендовані навчальні ресурси є достатніми для досягнення результатів навчання (ДРН)			
Література є актуальною			

Рецензент (викладач кафедри) _____

(назва) (посада, ПІБ) (підпис)